

El moment econòmic de les Illes Balears

gener 2012

MERCAT LABORAL AL 2011

	Espanya	Illes Balears
Variació anual afiliació mitjana SS	-1,3%	-1,2%
Variació anual atur registrat	4,8%	0,5%
Variació anual contractes de treball	0,1%	1,5%
Taxa d'atur registrat	19,6%	16,9%

Fons: TGSS, OTIB i elaboració pròpia.
Tasa d'atur = Aturats/(Afiliats+Aturats)

L'economia mundial es veu amenaçada per la desacceleració de l'activitat econòmica a Europa. Així, l'FMI anuncia que tornarà a rebaixar la previsió de creixement per al 2012. Malgrat això, els **Estats Units** acaben l'any amb una evolució econòmica positiva. D'una banda, la taxa d'atur baixa fins al 8,5% al desembre (gairebé un punt percentual menys que en el mateix mes de l'any anterior). De l'altra, l'indicador de confiança puja significativament al novembre i les vendes al detall continuen creixent en termes interanuals. Al **Japó**, en canvi, s'ha revisat a la baixa el creixement del 2011, especialment el del primer trimestre, quan va tenir lloc la catàstrofe de Fukushima.

El darrer mes del 2011, la **Unió Europea** fa passes endavant per posar fi a la crisi del deute sobirà, i, per extensió, a la crisi de l'euro. La cimera europea de principi de desembre aprofundeix en la construcció d'una política fiscal comunitària i fixa un dèficit estructural màxim del 0,5% del PIB. A més, aprova que el Mecanisme Europeu d'Estabilitat (fons de rescat) es posi en marxa al mes de juliol. Finalment, l'empitjorament de la situació econòmica a final d'any a la zona euro ha portat el Banc Central Europeu a davallar el tipus d'interès fins a l'1%.

Espanya experimenta una caiguda de l'activitat econòmica en el quart trimestre de l'any, atesa l'evolució negativa de la majoria dels indicadors econòmics. El Banc d'Espanya estima una variació interanual del -0,5% per a aquest període. El nou Govern central aprova mesures destinades a reduir el dèficit públic, que a final d'any supera el 8% (més del previst) i ha de minvar fins al 4,4% el 2012. El requadrament dels comptes públics es preveu dur a terme amb una retallada de la despesa pública juntament amb un increment dels ingressos de l'Estat (s'apugen l'IRPF i l'IBI i s'intensifica el control del frau fiscal). Aquestes mesures poden representar un menor creixement econòmic a curt termini, si bé contribuiran a quadrar els comptes públics i a complir els compromisos adquirits amb Europa.

En la recta final del 2011, el mercat de **treball** a les Illes Balears perd dinamisme des de final de l'estiu. Així, l'afiliació mitjana a la Seguretat Social de desembre se situa en 351.015 persones, cosa que representa una reducció intermensual de 13.549 afiliacions i una variació interanual d'un -3,6%. El nombre d'afiliats a la Seguretat Social cau en totes les comunitats autònomes respecte del mes de desembre del 2010. L'atur registrat

El moment econòmic de les Illes Balears

experimenta per tercer mes consecutiu un increment interanual del 7,4% el darrer mes de 2011. Per illes, l'atur augmenta més a Formentera (9,1%), mentre que es conté a Eivissa (+4,8%). Al desembre es registren 14.456 nous contractes a les Illes Balears, un descens del -14,1% interanual. Tot i l'evolució negativa dels darrers mesos, les Illes Balears tanquen l'any 2011 amb uns resultats en el mercat laboral més positius que el conjunt estatal. Si bé l'afiliació a la Seguretat Social retrocedeix de manera semblant, la contractació i l'atur mostren un major dinamisme econòmic a l'arxipèlag que a la resta de comunitats autònomes.

L'Administració autonòmica de les **Illes Balears** presenta un dèficit pressupostari inferior a l'1% del PIB regional en el tercer trimestre de 2011, tal com es pot veure en el gràfic adjunt. Això representa una reducció respecte del segon trimestre, quan superà els dos punts percentuals. S'assoleix així, de moment, l'objectiu per al conjunt de l'any, que se situa en un màxim del -1,3%. D'altra banda, la creació de societats mercantils manté el dinamisme mostrat des de principi de l'any passat (vegeu el gràfic de la pàgina següent).

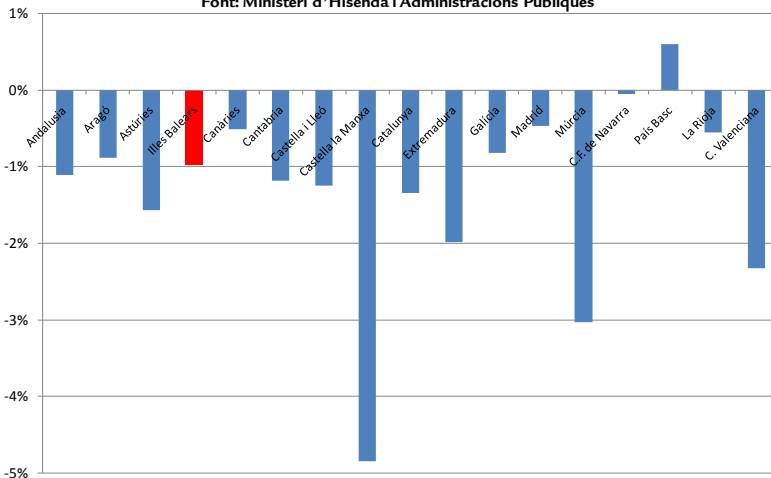
L'índex de producció **industrial** (IPI) al mes de novembre presenta a les Illes Balears una

variació interanual del -14,2%, mentre que en el conjunt estatal és del -7,0%. L'índex general de preus industrials al mes de novembre presenta una variació interanual positiva (7,5%). Durant aquest mateix mes, l'afiliació a la Seguretat Social en la indústria i l'energia manté la tendència negativa i es redueix un -5,7% interanual. La caiguda és més intensa en el cas dels assalariats, -6,6%, mentre que en el cas dels autònoms és d'un -2,3%. Aquesta atonia del sector secundari també es veu reflectida en la demanda d'energia elèctrica, que al mes de desembre disminueix un -12,1% respecte del mateix mes del 2010. Totes les illes mostren variacions negatives, però la demanda cau especialment a Menorca (-13,6%).

A la **construcció** tots els indicadors mostren una marcada caiguda respecte del 2010. Els projectes visats al novembre es redueixen un -63,4%, i la licitació oficial, a l'octubre, un -88,5%, respecte del mateix mes de l'any anterior. Els afiliats a la construcció al mes de novembre minven un -16,2% interanual, fet que indica que l'ajust laboral en aquest sector continua. Els aturats registrats en la construcció són els únics que minven en els darrers mesos de l'any en termes interanuals, però això es deu al fet que cerquen feina en altres activitats (en el sector dels serveis, bàsicament). Quant al mercat immobiliari,

DÈFICIT DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES. 3R TRIMESTRE 2011 (% SOBRE PIB REGIONAL)

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

la compravenda d'habitatges continua disminuint: fins al mes de novembre cau un -16,9% interanual (especialment l'habitatge nou) i el preu de venda davalla un trimestre rere l'altre, si bé a un ritme menor. De la mateixa manera, el nombre d'hipoteques concedides per adquirir un habitatge es redueix un -36,9% a l'octubre, i el capital prestat, un -43,4%. Per tal de reactivar un sector que porta molts de trimestres amb dificultats, el Govern central ha decidit mantenir per al 2012 l'IVA al 4% per a l'adquisició d'un habitatge i ha tornat a establir la deducció de l'IRPF per habitatge habitual (amb caràcter retroactiu).

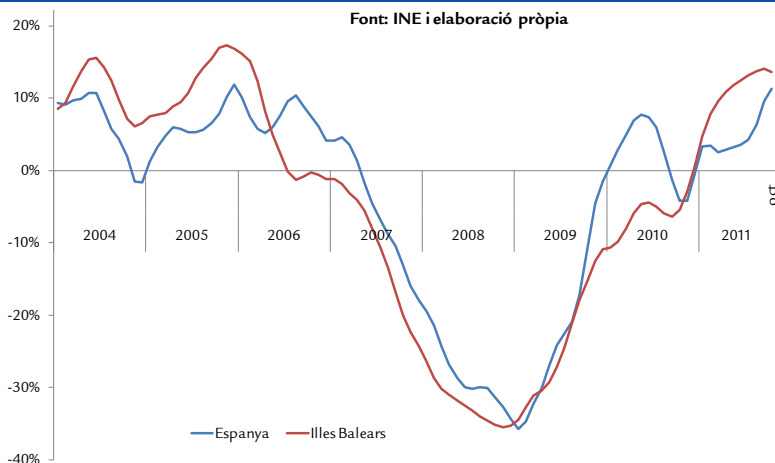
El sector dels **serveis** manté a les Illes Balears la xifra de negoci al mes d'octubre respecte de l'any 2010 (-0,1%), mentre que l'índex d'ocupació s'incrementa un 1,5%, segons dades publicades per l'Ibestat. Durant el mes de novembre, la variació interanual de l'índex de **comerç** al detall a preus constants a les Illes Balears és del -6,8%, descens en sintonia amb el del conjunt d'Espanya (-7,2%). En canvi, l'ocupació en aquesta branca a les Illes és gairebé un punt superior a la d'un any enrere (0,8%), mentre que la variació estatal és negativa (-0,8%).

Els indicadors de **turisme** del mes de novembre tornen a repetir l'evolució positiva dels mesos anteriors, i s'incrementen els

visitants, les dades d'ocupació i la despesa turística. De gener a novembre, el nombre de pernoctacions hoteleres augmenta a les Illes Balears un 11,8% respecte del mateix període de 2010, i el d'apartaments turístics s'incrementa un 5,9%. Aquesta tendència positiva té lloc a totes les illes, especialment a les Pitiüses (14,4%). Al novembre, la facturació per habitació ocupada assoleix un valor mitjà de 59,6 euros, xifra que representa 10 euros menys que la mitjana estatal, mentre que els ingressos hotelers per habitació disponible se situen en 28,3 euros a l'arxipèlag (33,9 euros a l'Estat). Segons l'Egatur, el nombre de turistes internacionals (especialment dels alemanys) al mes de novembre torna a créixer significativament un 12,7% si es compara amb el mateix mes del 2010. La despesa mitjana per persona s'incrementa un 4,7%, i la despesa diària ho fa un 11,2%.

En l'onzè mes del 2011, el sector del **transport** frena la tendència creixent de mesos enrere i mostra una variació negativa (-8,2%) dels passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior. Cal destacar les dues vagues que han convocat els pilots d'Iberia durant el mes de desembre, les mobilitzacions de les quals continuaran fins al mes de gener. D'altra banda, la companyia de bandera ha creat Iberia Express, línia de baix cost

VARIACIÓ INTERANUAL DEL CICLE-TENDÈNCIA DE SOCIETATS MERCANTILS CREADES

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Nov.	2,3%	2,9%	-	Nov.	2,0%	2,7%	-	INE
Taxa d'activitat	3r trim.	60,1%	60,1%	-	3r trim.	68,1%	68,0%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Des.	17.585,0	17.229,9	-2,0%	Des.	364,2	351,0	-3,6%	MTIN-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Nov.	1.827,8	1.751,3	-4,2%	Nov.	59,7	57,1	-4,5%	MTIN-TGSS
Taxa d'atur registrat	Des.*	18,9%	20,4%	-	Des.*	20,0%	21,8%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3r trim.	-1,5%	0,0%	-	11/10	-0,4%	-0,3%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS sector agrari (m.)	Nov.	1.196,1	1.199,7	0,3%	Nov.	7,7	7,8	1,3%	MTIN-SOIB
Gasoli B (vendes kilòlitres)	-	-	-	-	Des.	7.602,1	7.009,2	-7,8%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3r trim.	0,6%	3,1%	-	3r trim.	-2,2%	-1,0%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov.	2.274,0	2.195,9	-3,4%	Nov.	26,9	25,4	-5,7%	MTIN-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Set.	20.648	20.968	1,5%	Des.	472,3	415,3	-12,1%	REE
Índex de producció industrial (%)	Nov.	3,4%	-7,0%	-	Nov.	-4,2%	-14,2%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3r trim.	-7,6%	-2,9%	-	3r trim.	-5,2%	-4,5%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov.	1.504,6	1.275,5	-15,2%	Nov.	45,6	38,2	-16,2%	MTIN-OTIB
Habitatges visats acumulat	Set.	61.539	55.126	-10,4%	Nov.	1.883	1.444	-23,3%	CSCAE
Licitació oficial acumulat (milions d'euros)	Oct.	18.208,3	10.206,3	-43,9%	Oct.	352,5	151,7	-57,0%	M Foment
Serveis									
VAB, creixement	3r trim.	2,0%	0,8%	-	3r trim.	0,6%	1,7%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov.	12.564,8	12.533,0	-0,3%	Nov.	284,8	281,8	-1,0%	MTIN-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Nov.	-1,0%	-7,2%	-	Nov.	-2,4%	-6,8%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Nov.	6.588,6	6.436,1	-2,3%	Nov.	472,6	433,9	-8,2%	AENA
Passatgers arribats via marítima (m.)	-	-	-	-	Nov.	124,1	114,0	-8,1%	Ports de Balears
Passatgers creuers (m.)	-	-	-	-	Nov.	72,8	73,1	0,4%	Ports de Balears

*Amb afiliació mitjana a la SS.

que farà vols de curt i mitjà recorregut i que començarà a operar el proper 26 de març. Per illes, la caiguda és més important a Mallorca (-9,2%) i a Menorca (-13,4%), però a Eivissa s'incrementa el nombre de passatgers arribats per via aèria un 2,2%. El passatge arribat als ports de l'arxipèlag en línia regular cau al novembre una cinquena part respecte del mateix mes del 2010. D'altra banda, el tràfic de mercaderies a les Illes Balears fins a l'octubre és de 9.958,5 tones, la qual cosa significa que s'assoleix un resultat negatiu (-1,2%) respecte del mateix període de l'any anterior.

La taxa de variació interanual de l'índex de **preus** de consum del mes de novembre per a les Illes Balears se situa en el 2,7%, dues dècimes per davall de la d'Espanya (2,9%). Totes les comunitats autònomes disminueixen la seva variació anual respecte al mes passat,

llevat d'Aragó. La inflació subjacent per a l'arxipèlag balear al novembre és de l'1,6%. Els grups de consum amb la variació més alta són el de begudes alcohòliques i tabac (9,6%), transport (6,7%), habitatge (4,8%), ensenyament (2,1%) i aliments (1,7%). En canvi, les taxes negatives més significatives es produeixen en medicina (-2,9%) i comunicacions (-1,6%). Al mes de desembre, l'indicador avançat de l'IPC situa la variació anual en el 2,4%, segons dades de l'INE. Si es confirma, seran cinc dècimes per davall de la variació interanual del mes de novembre, a causa principalment de la davallada dels preus dels carburants i els lubricants i del fet que el preu del tabac es manté en relació amb les pujades que experimentarà l'any passat.

Data de tancament: 11 de gener de 2012
<<http://dgeconomia.caib.es/moment>>

